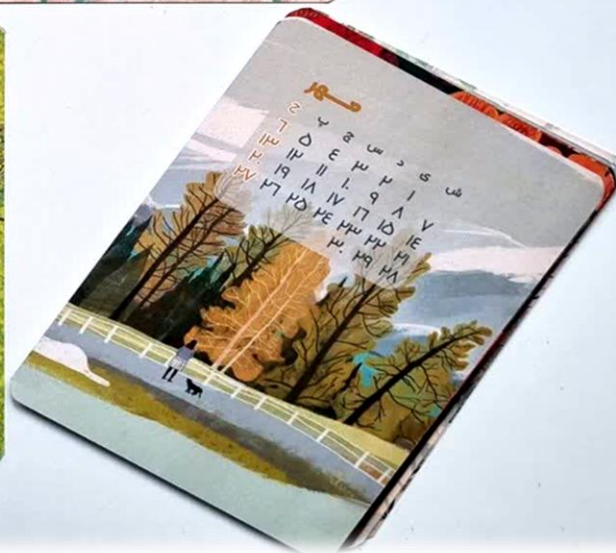
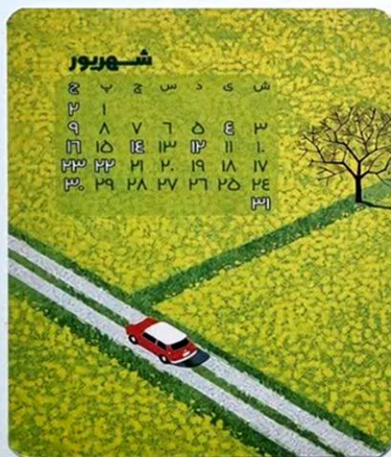

تقویم هفته

« ۲۳ خرداد ماه روز شهدای اقتدار و اتحاد ملی »

ملت‌ها در گذر تاریخ، روزهایی را تجربه می‌کنند که فراتر از یک مناسبت تقویمی، به نماد هویت، عزت و انسجام آنان تبدیل می‌شود. «روز شهدای اقتدار و اتحاد ملی» یادآور حماسه مردان و زنانی است که با ایثار، فداکاری و از خودگذشتگی، امنیت، استقلال و سربلندی میهن را پاس داشتند و با نثار جان خویش، پرچم عزت و اقتدار کشور را برافراشته نگه داشتند. شهدا تنها قهرمانان میدان‌های نبرد نیستند؛ آنان معماران فرهنگ ایثار و مسئولیت‌پذیری‌اند که با ایمان، بصیرت و تعهد به آرمان‌های والای انسانی و ملی، راه عزتمندی را برای نسل‌های آینده هموار کردند. خون پاک آنان نهال وحدت را در سرزمین ما آبیاری کرد و به جامعه آموخت که در سایه همدلی، همبستگی و وفاداری به ارزش‌های مشترک، می‌توان بر دشوارترین آزمون‌ها فائق آمد. اقتدار ملی، صرفاً در توان نظامی یا دستاوردهای اقتصادی خلاصه نمی‌شود، بلکه ریشه در سرمایه اجتماعی، اعتماد عمومی و اتحاد آحاد جامعه دارد. شهیدان این حقیقت را با جان خود به اثبات رساندند که حفظ استقلال و امنیت کشور، نیازمند مشارکت، همدلی و احساس مسئولیت جمعی است. از همین رو، یاد و نام آنان همواره الهام‌بخش تلاش برای تقویت همبستگی ملی و پاسداری از دستاوردهای ارزشمند کشور خواهد بود. در این روز، ضمن گرامیداشت یاد و خاطره

شهدای گرانقدر، بر ضرورت حفظ وحدت ملی، تقویت روحیه مسئولیت‌پذیری اجتماعی و تلاش برای پیشرفت و آبادانی ایران عزیز تأکید می‌شود. ملت ایران با الهام از راه روشن شهیدان و با تکیه بر سرمایه ارزشمند اتحاد و همدلی، مسیر عزت، پیشرفت و اقتدار را با استواری ادامه خواهد داد و یاد فداکاری‌های فرزندان رشید این مرز و بوم را برای همیشه در حافظه تاریخی خود زنده نگه خواهد داشت.

« ۲۴ خرداد ماه روز جهانی اهدای خون (۱۴ ژوئن) »

چهاردهم ژوئن، روز جهانی اهدای خون، فرصتی ارزشمند برای پاسداشت انسان‌های نیک‌اندیشی است که با اهدای بخشی از وجود خود، امید به زندگی را در رگ‌های بیماران جاری می‌سازند. این روز، نمادی از همبستگی انسانی، نوع‌دوستی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی است؛ روزی که اهمیت مشارکت داوطلبانه در حفظ سلامت جامعه بیش از پیش مورد توجه قرار می‌گیرد. خون، مایع حیات‌بخشی است که تاکنون هیچ جایگزین مصنوعی برای آن یافت نشده و تنها راه تأمین آن، مشارکت داوطلبانه افراد سالم و آگاه است. هر واحد خون اهدایی می‌تواند جان چندین بیمار را نجات دهد و فرصتی دوباره برای ادامه زندگی به افرادی ببخشد که در اثر بیماری، حوادث، جراحی‌های سنگین یا شرایط خاص درمانی به فرآورده‌های خونی نیازمند هستند. اهدای خون، عملی ساده اما سرشار از

ارزش‌های انسانی است. این اقدام نه تنها جلوه‌ای از ایثار و نوع‌دوستی را به نمایش می‌گذارد، بلکه نشان‌دهنده احساس مسئولیت افراد در قبال سلامت و رفاه جامعه نیز هست. اهداکنندگان خون، بدون آنکه گیرنده را بشناسند، با انگیزه‌ای انسانی و خیرخواهانه در مسیر نجات جان هم‌نوعان خود گام برمی‌دارند و نمونه‌ای ارزشمند از مشارکت اجتماعی را رقم می‌زنند. تجربه نظام‌های سلامت در سراسر جهان نشان داده است که دستیابی به ذخایر خونی پایدار و ایمن، تنها با ترویج فرهنگ اهدای خون مستمر و داوطلبانه امکان‌پذیر است. از این رو، آگاهی‌بخشی عمومی، تشویق نسل جوان به مشارکت در این امر خداپسندانه و قدردانی از اهداکنندگان مستمر، از مهم‌ترین راهکارهای تضمین سلامت جامعه به شمار می‌آید. این روز همچنین یادآور آن است که هر یک از ما می‌توانیم با اقدامی کوچک اما اثرگذار، نقشی بزرگ در تداوم زندگی و کاهش آلام انسانی ایفا کنیم. گسترش فرهنگ اهدای خون، سرمایه‌ای ارزشمند برای نظام سلامت و نشانه‌ای روشن از بلوغ اجتماعی و همبستگی انسانی است؛ فرهنگی که در پرتو آن، امید، زندگی و مهربانی در جامعه جریان می‌یابد و پیوندهای انسانی استحکام بیشتری پیدا می‌کند.

« ۲۵ خرداد ماه روز ملی گل و گیاه »

گل‌ها و گیاهان، جلوه‌ای از شگفتی‌های آفرینش و نماد پیوند عمیق انسان با طبیعت هستند. آنان بی‌آنکه سخنی بر زبان آورند، پیام‌آور آرامش، امید، نشاط و زندگی‌اند و حضورشان در محیط پیرامون، روح و جان آدمی را به لطافت و زیبایی می‌آراید. روز ملی گل و گیاه فرصتی ارزشمند برای توجه دوباره به این نعمت‌های الهی و بازنگری در مسئولیت ما نسبت به حفظ و گسترش فضای سبز است.

در فرهنگ ایرانی، گل و گیاه همواره جایگاهی ویژه داشته‌اند. از باغ‌های تاریخی و باشکوه ایران گرفته تا اشعار شاعران نامدار و هنرهای سنتی، همگی گواه آن هستند که طبیعت و زیبایی‌های آن بخش جدایی‌ناپذیر هویت فرهنگی این سرزمین به شمار می‌آیند. گل‌ها در ادبیات فارسی نماد عشق، پاکی و طراوت‌اند و باغ ایرانی نیز به‌عنوان جلوه‌ای از هنر، معماری و احترام به طبیعت، شهرتی جهانی یافته است.

امروزه با گسترش شهرنشینی و افزایش چالش‌های زیست‌محیطی، اهمیت حفظ و توسعه پوشش گیاهی بیش از هر زمان دیگری آشکار شده است. گیاهان نقشی اساسی در بهبود کیفیت هوا، کاهش آلودگی‌های محیطی، حفظ تنوع زیستی و ایجاد تعادل در اکوسیستم‌ها ایفا می‌کنند. افزون بر این، وجود فضاهای سبز در محیط‌های زندگی و کار، تأثیر چشمگیری بر سلامت جسمی و روانی افراد دارد و زمینه‌ساز افزایش نشاط اجتماعی و ارتقای کیفیت زندگی می‌شود.

روز ملی گل و گیاه یادآور این حقیقت است که حفاظت از طبیعت، وظیفه‌ای همگانی و مسئولیتی مشترک است. کاشت یک نهال، نگهداری از یک گل یا مشارکت در حفظ فضای سبز، هرچند اقدامی کوچک به نظر برسد، اما در شکل‌گیری آینده‌ای سالم‌تر و زیباتر برای نسل‌های آینده نقشی ارزشمند خواهد داشت. توسعه فرهنگ احترام به محیط زیست و ترویج رفتارهای مسئولانه در قبال منابع طبیعی، گامی مؤثر در مسیر تحقق توسعه پایدار و حفظ میراث طبیعی کشور است.

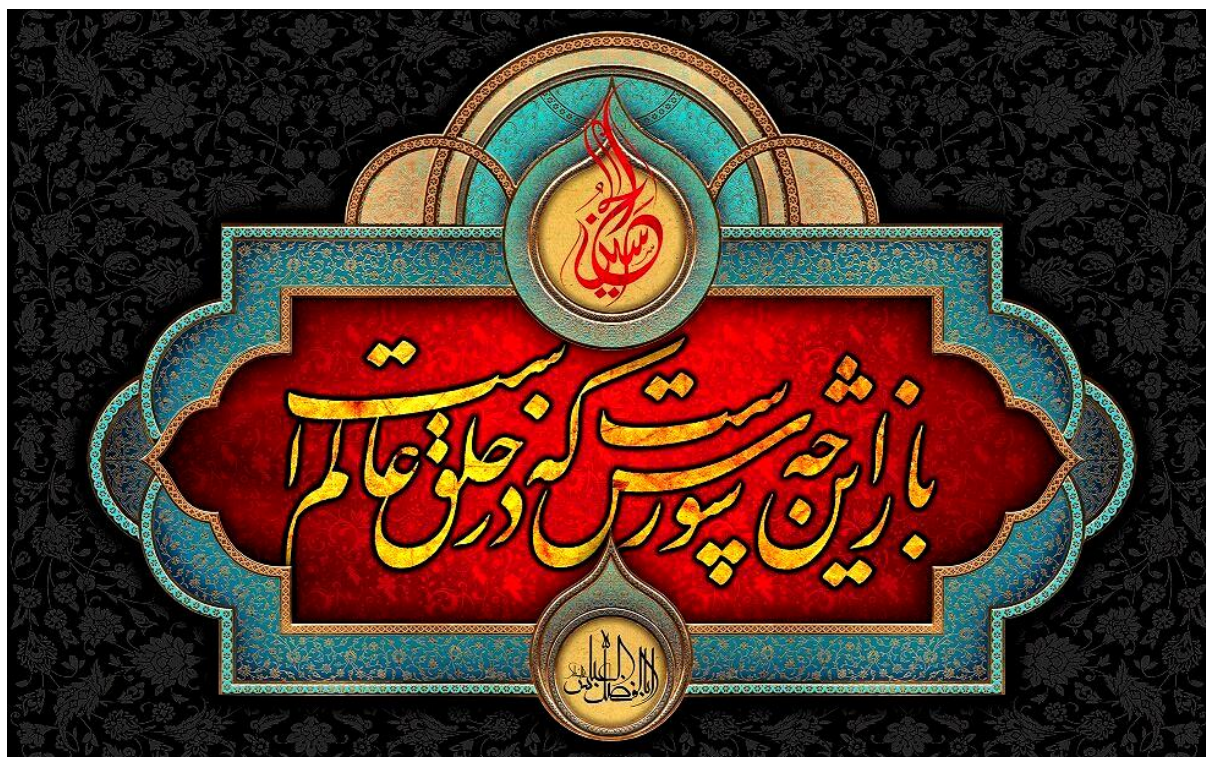
در این روز فرخنده، ضمن گرامیداشت جایگاه گل‌ها و گیاهان در زندگی انسان، شایسته است با نگاهی مسئولانه‌تر به طبیعت بنگریم و سهم خود را در پاسداری از این سرمایه ارزشمند ایفا کنیم. بی‌تردید، جامعه‌ای که به طبیعت احترام می‌گذارد و در حفظ آن می‌کوشد، آینده‌ای سرسبزتر، سالم‌تر و امیدبخش‌تر پیش روی خود خواهد داشت.

« ۲۶ خرداد ماه آغاز ماه محرم »

ماه محرم به عنوان نخستین ماه از تقویم هجری قمری، در فرهنگ و تقویم آیینی، جایگاهی ویژه و متمایز دارد و سرآغازی بر ایام سوگواری، تأملات معنوی و تعظیم شعائر دینی محسوب می‌شود. این ماه با خود خاطره سترگ حماسه‌ساز عاشورا را به همراه می‌آورد؛ رویدادی که به عنوان یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین نقاط عطف تاریخی، بستری برای تبیین مفاهیم بنیادین انسانی نظیر ایثار، آزادگی، شجاعت و پایداری بر سر آرمان‌های متعالی فراهم کرده است. در واقع، آغاز محرم بازتاب‌دهنده رویکردی است که در آن، ارزش‌های والای اخلاقی، محور پیوند میان نسل‌های مختلف با تاریخ و هویت مذهبی قرار می‌گیرد. فرارسیدن این ماه، فرصتی مغتنم برای تبیین و ترویج ارزش‌های والای انسانی و آموزه‌های تربیتی است که در بطن واقعه کربلا نهفته است. در این ایام، آیین‌های مذهبی و گردهمایی‌های آیینی با مشارکت گسترده اقشار مختلف در سراسر کشور برگزار می‌شود که هدف از آن‌ها، گرامیداشت یاد و خاطره شهدای کربلا و تعمیق فرهنگ ایثار، فداکاری و نوع‌دوستی در لایه‌های مختلف جامعه است. این آیین‌ها، افزون بر جنبه‌های آیینی، به مثابه پیوندی استوار میان سیره عملی بزرگان دین و سبک زندگی معاصر عمل می‌کند و بستری برای انتقال مفاهیم والای کرامت انسانی به مخاطبان مختلف فراهم می‌سازد.

در سطح گسترده‌تر، این مناسبت دارای ابعاد اجتماعی و فرهنگی قابل توجهی است و بستری پویا برای بازخوانی درس‌های تاریخی و تأمل در مبانی معرفتی نهضت حسینی به شمار می‌آید. ماه محرم با درهم آمیختن دو عنصر شور و شعور، زمینه‌ای برای هم‌افزایی معنوی، تقویت انسجام اجتماعی و پاسداشت میراث فرهنگی و مذهبی فراهم می‌آورد. در این چارچوب، توجه به محتوای غنی آموزه‌های عاشورایی و ترویج نگاه تمدنی به این واقعه، می‌تواند در رشد ابعاد اخلاقی جامعه و تحکیم پیوندهای برآمده از فرهنگ ایثار و مقاومت در برابر چالش‌های پیش‌رو، تأثیرگذار و نقش‌آفرین باشد.

« ۲۶ خرداد ماه روز بزرگداشت محتشم کاشانی / روز شعر و ادبیات آیینی »

نام‌گذاری روز بزرگداشت محتشم کاشانی به عنوان «روز شعر و ادبیات آیینی»، پیوندی عمیق میان میراث ادبی کلاسیک فارسی و فرهنگ عاشورایی برقرار کرده است. محتشم کاشانی با سرودن ترکیب‌بند مشهور «باز این چه شورش است...»، توانست با زبانی هنری و در عین حال سوزناک، جان‌مایه‌ی حماسه کربلا را در قالب شعر به تصویر بکشد. این اثر ماندگار، نه تنها به عنوان قله‌ای در ادبیات مرثیه شناخته می‌شود، بلکه به الگویی بی‌بدیل برای شاعرانِ اعصار پس از خود تبدیل شد تا بتوانند با بهره‌گیری از ظرفیت‌های زبانی و

ادبی، پیوند عاطفی میان جامعه و ارزش‌های دینی را مستحکم‌تر کنند. شعر آیینی که در دایره‌ی گسترده‌ای از مدایح و مرثی‌های اهل‌بیت (ع) جای می‌گیرد، بازتاب‌دهنده‌ی باورها، عواطف و ارادت قلبی شاعران پارسی‌گوی در طول تاریخ است.

انتخاب روز بزرگداشت این شاعر بلندآوازه برای تجلیل از این نوع ادبی، تأکیدی است بر اهمیت نگاه زیباشناختی به مفاهیم دینی و دینی‌سازی جریان‌های ادبی. در واقع، این نام‌گذاری، مجالی فراهم می‌آورد تا ضمن بازخوانی جایگاه ممتاز محتشم در تاریخ ادبیات، به نقش انکارناپذیر شعر در ترویج ارزش‌های اخلاقی، تبیین حماسه‌های مذهبی و حفظ هویت فرهنگی جامعه پرداخته شود.

این روز را می‌توان فرصتی برای بررسی پیوند ناگسستنی میان «هنر متعهد» و «آموزه‌های آیینی» دانست. شعر آیینی تنها ابزاری برای بیان عواطف نیست، بلکه رسانه‌ای است که توانسته است در فراز و نشیب‌های تاریخ، مفاهیم بلند ایثار، عدالت‌طلبی و کرامت انسانی را از طریق تخیل شاعرانه، در حافظه‌ی تاریخی جامعه ماندگار کند.

« ۲۶ خرداد ماه شهادت سربازان دلیر اسلام: بخارایی، امانی، صفار هرنندی و نیک نژاد »

شهادت چهار شهید والامقام، محمد بخارایی، رضا صفار هرنندی، محمدصادق امانی و مرتضی نیک‌نژاد، فصلی تأثیرگذار در تاریخ مبارزات مردم ایران علیه استبداد و نفوذ بیگانگان است.

این مبارزانِ جسور با درک عمیق از شرایط سیاسی زمانه و با تکیه بر باورهای اعتقادی و انقلابی خویش، در راه آرمان‌های عدالت‌طلبانه و استقلال‌خواهانه گام نهادند.

شهادت آنان که پس از انجام عملیاتی سرنوشت‌ساز در سال ۱۳۴۴ رخ داد، بازتاب‌دهنده روحیه‌ای است که در آن، ایثار جان برای دفاع از هویت ملی و دینی، بر هر مصلحت‌اندیشی فردی مقدم شمرده می‌شد.

اقدام این سربازانِ دلیر، فراتر از یک حرکتِ نظامی، واکنشی به سیاست‌های وابسته‌گرایانه و نادیده گرفتن حقوق ملت بود که در بستر جریان‌های فکریِ اصیلِ آن زمان شکل گرفت. شهادت این بزرگواران با تحمل شکنجه‌های سخت و در نهایت ایستادگی سرافرازانه در برابر جوخه اعدام، به نمادی از پایداری و استقامت در راه حق تبدیل شد.

فداکاری آنان مسیر مبارزات مردمی را شتاب بخشید و الهام‌بخش بسیاری از مبارزانِ مسیر انقلاب اسلامی شد که باور داشتند نهال آزادی و استقلال، با خونِ پاکِ پیشگامانِ صدیق، بارور می‌گردد.

امروز، یادآوری نام و راه این شهیدان، فراتر از تکریم تاریخی، بازخوانی مفهوم «تعهد و تکلیف‌مداری» در برابر تاریخ و جامعه است.

زندگی و شهادتِ بخارایی، امانی، صفار هرنندی و نیک‌نژاد، گویای این حقیقت است که پیوند میان ایمان قلبی و عمل اجتماعی، همواره قدرتی تحول‌آفرین داشته است. پاسداشتِ یاد آنان، پاسداشتِ روحیه پرسش‌گری، ظلم‌ستیزی و مسئولیت‌پذیری در قبال سرنوشت کشور است؛ میراثی که همچنان به عنوان بخشی از هویت تاریخی و انقلابی، در حافظه جمعی ملت ایران زنده و پویا باقی مانده است.

« ۲۷ خرداد ماه روز امر به معروف و نهی از منکر »

بدون تردید هر نهضت در جهت حفظ مسیر حرکت خود به سوی اهداف از پیش تعیین شده نیازمند طراحی و تدوین فرآیند آسیب شناسی و اصلاح طلبی مستمر با شیوه‌های روشمند و درونی برای کاهش آستانه آسیب‌پذیری می‌باشد.

در همین چارچوب دو اصل گرانبه و مترقی امر به معروف و نهی از منکر مهم‌ترین راهبرد آسیب شناسی و فرآیند اصلاح طلبی اسلام در جهت صیانت از نظام اسلامی می‌باشد. امر به معروف و نهی از منکر با استناد به آیات قرآنی و گفتار معصومین (ع) خصوصاً رهنمودهای سرور آزاد اندیشان جهان حضرت اباعبدالله الحسین (ع) در بیان استراتژی نهضت کربلا، برترین و کارآمدترین روش اصلاح نظام‌های اجتماعی برخوردار از ریشه و منشاء دینی و نگاه توحیدی می‌باشد.

در اصل هشتم قانون اساسی نظام جمهوری ایران آمده است: "در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت.

امر به معروف و نهی از منکر از واجبات و فرایض بسیار مهم و بزرگ اسلامی به شمار می‌رود، و افرادی که این فریضه‌ی بزرگ الهی را ترک می‌کنند یا در برابر آن بی‌تفاوتند گناهکار خواهند بود و کیفری سخت و سنگین در انتظار آنها است. امر به معروف و نهی از منکر نه تنها به اتفاق فقهای اسلام واجب است، بلکه اصل وجوب آن جزو ضروریات دین مبین اسلام به شمار می‌آید.

امر به معروف و نهی از منکر با رعایت شرایط آن یک تکلیف شرعی عمومی برای حفظ احکام اسلام و سلامت جامعه است، و صرف توهّم این که موجب بدبینی فاعل منکر یا بعضی از مردم نسبت به اسلام می‌گردد باعث نمی‌شود که این وظیفه‌ی بسیار مهم ترک شود.

افرادی که از تخلفات قانونی مثل اختلاس از بیت المال مطلع می‌شوند وظیفه دارند با رعایت شرایط و ضوابط شرعی نهی از منکر کنند، و توسل به رشوه و راههای غیر قانونی برای هر عملی هر چند به منظور جلوگیری از فساد، جایز نیست. بلی اگر شرایط امر به معروف و نهی از منکر وجود نداشته باشد تکلیفی نخواهند داشت، مثلاً اگر خوف داشته باشند که در صورت مبادرت به این فریضه، ضرری از طرف مسؤولین بالاتر متوجه آنان می‌شود تکلیف از آنها ساقط می‌شود. البته این حکم در مواردی است که حکومت اسلامی حاکم نباشد، ولی با وجود حکومت اسلامی که اهتمام به اجرای فریضه‌ی امر به معروف و نهی از منکر دارد بر کسی که قادر بر این فریضه نیست واجب است که نهادهای ذیربط را که از طرف حکومت برای این کار اختصاص یافته‌اند مطلع نماید و تا کنده شدن ریشه‌های فاسد که فسادآور هم هستند موضوع را پیگیری کند.

منکرات از این جهت که منکر هستند فرقی بین آنها نیست، ولی در عین حال ممکن است که بعضی از آنها در مقایسه با منکرات دیگر دارای حرمت شدیدتری باشد.

به هر حال نهی از منکر برای کسی که شرایط آن را احراز کرده یک وظیفه‌ی شرعی است و ترک آن جایز نیست، و در این حکم بین منکرات و محیطه‌های دانشگاهی و غیر دانشگاهی تفاوتی وجود ندارد.

« ۲۷ خرداد ماه روز جهانی بیابان زدائی (۱۷ ژوئن) »

به بخشی از سطح زمین که با شکل رویش گیاهان، خشکی هوا، وزش بادهای شدید و بارندگی کم، ولی تبخیر فراوان روبه روست، بیابان می گویند. درجه حرارت در این نقاط در روز، ماه، فصل و سال نوسان شدیدی دارد. تپه های ماسه ای که محصول حرکت باد است، از مهم ترین گونه های طبیعی مناطقی بیابانی به شمار می آید.

بیابان‌زایی یا بیابانی شدن پدیده‌ای است که در اثر عملکرد نادرست انسان در طبیعت پدید می‌آید. بیابان‌زایی یکی از شیوه های تخریب خاک در مناطق خشک، نیمه خشک و کم رطوبت است که بر اثر عوامل مختلف از جمله تغییر آب و هوا و فعالیت های انسانی حادث می شود، شایان ذکر است، این پدیده یک ششم جمعیت جهان، ۷۰٪ اراضی خشک که بیش از ۶/۳ میلیارد هکتار می شود و هم‌چنین یک چهارم مساحت جهان را تحت تاثیر اثرات منفی خود قرار می دهد.

از اعمالی که منجر به بیابان زایی می شود می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- شخم اراضی در جهت شیب

- ۲- بهره برداری نادرست از زمین‌های کشاورزی
- ۳- استفاده‌ی افراطی از کود و سموم شیمیایی
- ۴- چرای مفرط و بیش از ظرفیت از مراتع
- ۵- بهره برداری‌های بی‌رویه از جنگل‌ها و جنگل‌تراشی
- ۶- بهره برداری بی‌رویه از سفره‌های آب زیرزمینی که منجر به شوری آب و درنهایت شوری خاک می‌شود
- ۷- تبدیل نابه‌خردانه‌ی اراضی منابع ملی به کشاورزی، ویلاسازی و...

موارد نام برده از جمله عملکرد سوء انسان است که منجر به پدیده بیابان‌زایی شده است. ترجمه‌ی واژه‌ی **Non-Desertification** به معنی بیابانی نشدن و یا جلوگیری از بیابانی شدن است. در توضیح بیابان‌زدایی بیان این نکته حائز اهمیت است که منظور از بیابان‌زدایی، زدودن و از بین بردن بیوم بیابان نیست، چراکه این بیوم همانند سایر بیوم‌های طبیعی حاصل فعل و انفعالات پدیده‌های اکولوژیکی است و شاید انسان هرگز قادر نباشد که آن را از مجموعه‌ی بیوم‌های کره زمین حذف کند. درواقع آن‌چه که مورد نظر واژه بیابان‌زدایی است، جلوگیری از بیابانی شدن زمین‌هایی است که در اثر اعمال مخرب انسان در معرض بیابانی شدن قرار دارند.

راهکارهای مقابله با بیابان‌زایی

- کاشت درختان و گیاهان مقاوم و متناسب با مناطق خشک همچون گیاهان شورезی

- پخش سیلاب و پخش آب

- تعادل دام و مراتع برای حفاظت از پوشش گیاهی موجود

- بهره‌گیری از روش‌های کارآ در انباشتن آب باران

- احیاء شوره‌زارها

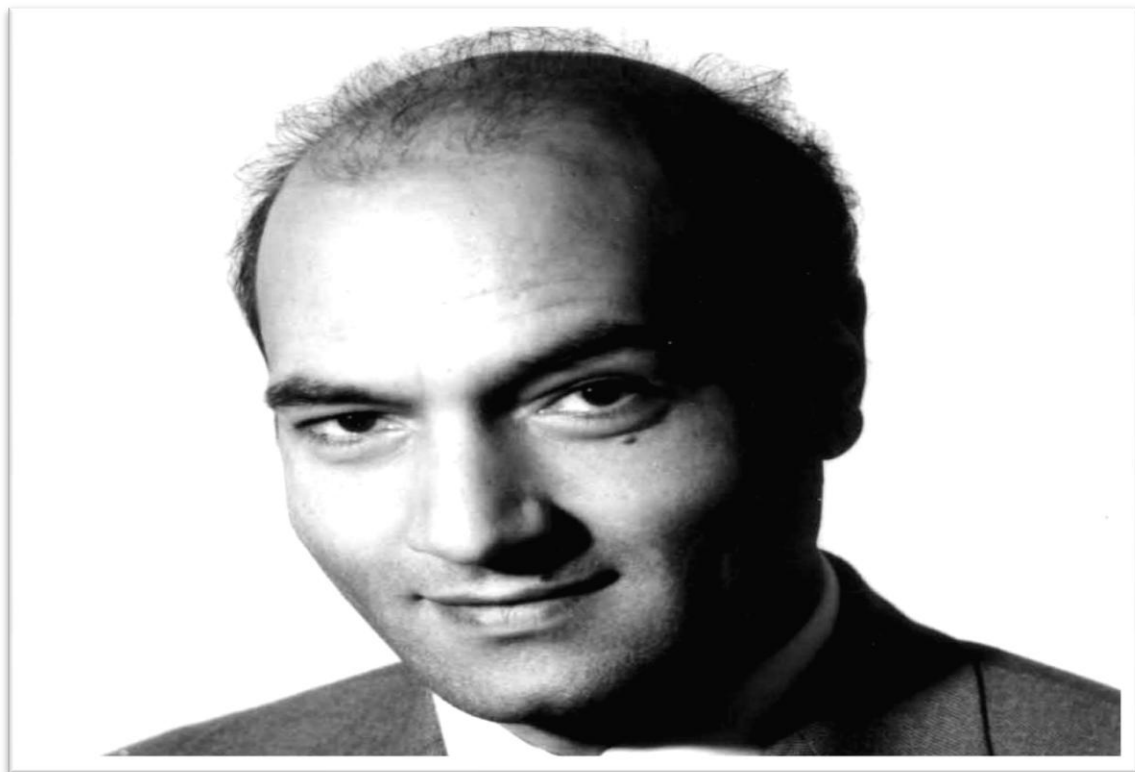
- سوخت‌های جایگزین

درختان و گیاهان ویژه مقابله با بیابان‌زایی

بنه، کنار، کهور، سمر، کرت، کوهنگ (درخت)، سلم، اکالیپتوس، اقاچیا، کاسیا، کرتکی، رمیلک

فلات مرکزی ایران یکی از معروفترین مناطق خشک جهان محسوب می‌شود. کشو رایران

با مساحت ۱/۶۵ میلیون کیلومتر مربع در جنوب غربی آسیا و در نوار خشک جهان قرار گرفته است. حدود ۸۰٪ از کل سرزمین ایران از آب و هوای خشک و نیمه خشک برخوردار است و به این ترتیب در معرض خطر فرایند پیشروی بیابانها قرار دارد. کویر لوت و دشت کویر از بیابانهای اصلی و بزرگ ایراناند.

« ۲۹ خرداد ماه درگذشت دکتر علی شریعتی »

دکتر علی شریعتی در سال ۱۳۱۲ در روستای مزینان از حوالی شهرستان سبزوار متولد شد. اجداد دکتر علی شریعتی همه از عالمان دین بوده اند. پدر پدر بزرگ علی شریعتی، ملا قربانعلی، معروف به آخوند حکیم، مردی فیلسوف و فقیه بود که در مدارس قدیم بخارا و مشهد و سبزوار تحصیل کرده و از شاگردان برگزیده حکیم اسرار (حاج ملاهادی سبزواری) محسوب می شد. علی شریعتی حساسیتهای لطیف انسانی و اقتدار روحی و صلاحیت عقیده اش را از مادرش به ودیعه گرفته بود. علی شریعتی به سال ۱۳۱۹ در سن هفت سالگی در دبستان ابن یمین، ثبت نام می کند، اما به دلیل بحرانی شدن اوضاع کشور – تبعید رضا شاه و اشغال کشور توسط متفقین – خانواده اش را به ده می فرستد و پس از برقراری آرامش نسبی در مشهد علی و خانواده اش به مشهد باز می گردند.

علی شریعتی پس از اتمام تحصیلات مقدماتی در ۱۶ سالگی سیکل اول دبیرستان (کلاس نهم نظام قدیم) را به پایان رساند و وارد دانشسرای مقدماتی شد. در سال ۳۱، اولین بازداشت علی که در واقع نخستین رویارویی مستقیم وی با حکومت و طرفداری همه جانبه او از حکومت ملی بود، واقع شد. در همین زمان یعنی ۱۳۳۱ علی شریعتی که در سال آخر دانشسرا بود به پیشنهاد پدرش شروع به ترجمه کتاب ابوذر (نوشته عبدالحمید جوده السحر) می کند. در اواسط سال ۱۳۳۱ تحصیلات علی شریعتی در دانشسرا تمام شد و پس از مدتی شروع به تدریس در مدرسه کاتب پور احمدآباد کرد. و همزمان به فعالیتهای سیاسیش ادامه داد.

کتاب «مکتب واسطه» نیز در همین دوره نوشته شده است. در سال ۱۳۳۴ پس از تاسیس دانشکده علوم و ادبیات انسانی مشهد وارد آن دانشکده شد. در دانشکده مسئول انجمن ادبی دانشجویان بود در همین سالهاست که آثاری از اخوان ثالث مانند کتاب ارغنون (۱۳۳۰) و کتاب زمستان (۱۳۳۵) و آخر شاهنامه (۱۳۲۸) به چاپ رسید و او را سخت تحت تاثیر قرار داد. در این زمان فعالیتهای سیاسی - اجتماعی علی شریعتی در نهضت جمعیتی که پس از کودتای ۲۸ مرداد توسط جمعی از ملیون خراسان ایجاد شده که علی شریعتی یکی از اعضا آن جمعیت بود) شروع شد. آشنایی او با خانم پوران شریعت رضوی در دانشکده ادبیات منجر به ازدواج آن دو در سال ۱۳۳۷ می گردد. و پس از چند ماه زندگی مشترک به علت موافقت با بورسیه تحصیلی او در اوایل خرداد ماه ۱۳۳۸ برای ادامه تحصیل راهی فرانسه می شود. در طول دوران تحصیل در اروپا علاوه بر نهضت آزادیبخش الجزایر با دیگر نهضت‌های ملی افریقا و آسیا، آشنایی پیدا کرد و به دنبال افشای شهادت پاتریس لومومبا در ۱۹۶۱ تظاهرات وسیعی از سوی سیاهپوستان در مقابل سفارت بلژیک در پاریس سازمان یافته بود که منجر به حمله پلیس و دستگیری عده زیادی از جمله دکتر علی شریعتی شد.

دولت فرانسه که با بررسی وضع سیاسی علی شریعتی، تصمیم به اخراج وی گرفت اما با حمایت قاضی سوسیالیست دادگاه، مجبور می شود اجرای حکم را معوق گذارد. علی شریعتی در سال ۱۹۶۳ با درجه دکتری یونیورسیته فارغ التحصیل شد و پس از مدتی او به ایران بازگشت و در مرز بازرگان توسط مأموران ساواک دستگیر شد. پس از پنج سال تحصیل و آموختن و فعالیت سیاسی، در اروپا، بازگشت به فضای راکد و بسته جامعه ایران و آن هم تدریس در دبیرستان بسیار رنج آور بود، سال بعد (وی) پس از قبولی در امتحان

به عنوان کارشناس کتب درسی به تهران منتقل می شود و با آقایان برقی و باهنر و دکتر بهشتی که از مسئولین بررسی کتب دینی بودند، همکاری می کند.

ترجمه کتاب «سلمان پاک» اثر پروفیسور لوئی ماسینیون حاصل تلاش دکتر علی شریعتی در این دوره است. از سال ۱۳۴۵ دکتر علی شریعتی به استادیار رشته تاریخ در دانشکده مشهد استخدام می شود. موضوعات اساسی تدریس دکتر علی شریعتی را می توان به چند بخش تقسیم کرد: تاریخ ایران، تاریخ و تمدن اسلامی و تاریخ تمدنهای غیر اسلامی.

از همان آغاز روش تدریس، برخوردش با مقررات متداول در دانشکده و رفتارش با دانشجویان، او را از دیگر استادان متمایز می کرد. چاپ کتاب اسلام شناسی و موفقیت درسهای دکتر علی شریعتی در دانشکده مشهد و ایراد سخنرانیهای او در حسینیه ارشاد در تهران موجب شد که دانشکده های دیگر ایران از او تقاضای سخنرانی کنند این سخنرانیها از نیمه دوم سال ۱۳۴۷ آغاز شد.

مجموعه این فعالیتها مسئولین دانشگاه را بر آن داشت که ارتباط دکتر علی شریعتی با دانشجویان را قطع کنند و به کلاسهای وی که در واقع به جلسات سیاسی - فرهنگی بیشتر شباهت داشت، خاتمه دهند. در پی این کشمکشها و دستور شفاهی ساواک به دانشگاه مشهد کلاسهای درس او، از مهرماه ۱۳۵۰، رسماً تعطیل شد. از اواخر آبان ماه ۵۱ بخاطر سخنرانی های ضد رژیم، زندگی مخفی وی آغاز شد و پس از چند ماه زندگی مخفی درمهرماه سال ۱۳۵۲ خود را به ساواک معرفی کرد که تا ۱۸ ماه او را در سلول انفرادی زندانی کردند؛ که نهایتاً در اواخر اسفند ماه سال ۵۳ او از زندان آزاد می شود و بدین ترتیب مهمترین فصل زندگی اجتماعی و سیاسی وی خاتمه می یابد.

دکتر علی شریعتی در این دوران که مجبور به خانه نشینی بود؛ فرصت یافت تا به فرزنداناش توجه بیشتری کند. در سال ۵۵، با فرستادن پسرش (احسان) به خارج از کشور فرصت یافت تا مقدمات برنامه هجرت خود را فراهم کند. دکتر علی شریعتی نهایتاً در روز ۲۶ اردیبهشت سال ۱۳۵۶ از ایران، به مقصد بلژیک هجرت کرد و پس از اقامتی سه روزه در بروکسل عازم انگلستان شد و در منزل یکی از بستگان نزدیک همسر خود اقامت گزید و پس از گذشت یک ماه در ۲۹ خرداد همان سال به نحو مشکوک درگذشت و با مشورت استاد محمد تقی شریعتی و کمک دوستان و یاران او از جمله شهید دکتر چمران و امام موسی صدر در جوار حرم مطهر حضرت زینب (س) در سوریه به خاک سپرده شد.